

กรอบวิจัยที่ ๑

วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม และสุขภาวะ

การเปลี่ยนผ่านสู่สังคมผู้สูงวัยควบคู่กับความท้าทายด้านจริยธรรม สุขภาวะ และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ส่งผลให้การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) กลายเป็นวาระสำคัญในการยกระดับทุนมนุษย์อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ เยาวชน และกลุ่มเปราะบาง ซึ่งมักมีข้อจำกัดในการเข้าถึงองค์ความรู้ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง

พระพุทธศาสนา ในฐานะมรดกภูมิปัญญาที่มีระบบการเรียนรู้เชิงจิตตภาวนาและคุณธรรม จึงมีศักยภาพในการเป็นฐานคิดสำหรับการออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้ ที่ไม่เพียงพัฒนาองค์ความรู้ แต่ยังเสริมสร้างสุขภาวะจิต สังคม และจริยธรรม อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอยู่บนฐานของ งานวิจัย ที่เข้าใจผู้เรียนบริบทเป้าหมาย เข้าใจกลไกการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม และสามารถออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงพุทธธรรมกับชีวิตสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม โครงการนี้จึงมุ่งสนับสนุน การวิจัยเชิงพัฒนา (developmental research) และ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) เพื่อนำไปสู่การออกแบบชุดการเรียนรู้ หลักสูตร หรือสื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น ผู้สูงอายุ เยาวชน กลุ่มเปราะบาง และประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะในประเด็นสุขภาวะทางจิต คุณธรรม จริยธรรม และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในยุคเปลี่ยนผ่าน

กรอบวงเงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนา/ออกแบบหลักสูตร ชุดการเรียนรู้ หรือสื่อดิจิทัลที่ส่งเสริมสุขภาวะและคุณธรรมตามแนวพระพุทธศาสนา
๒. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มเป้าหมาย และประเมินผลเชิงพฤติกรรม ทักษะคิด หรือความรู้
๓. เพื่อจัดทำแนวทางขยายผลใช้ในระดั่มหาวิทยาลัย

ลักษณะของโครงการ

- ออกแบบและพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร / บทเรียนออนไลน์ / สื่อการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบูรณาการหลักพระพุทธศาสนาเข้ากับบริบทของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้สูงอายุ เยาวชน หรือกลุ่มเปราะบาง
- รายละเอียดกิจกรรมวิจัยที่ต้องดำเนินการ:
 - ศึกษาความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย (Needs Assessment) อย่างเป็นระบบ
 - ออกแบบหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ พร้อมระบุวัตถุประสงค์ โครงสร้าง กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อประกอบ

- ทดลองใช้หลักสูตร/สื่อกับกลุ่มเป้าหมายอย่างน้อย ๓๐ คน และประเมินผลก่อน-หลัง
- วิเคราะห์ผลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พร้อมตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
- จัดทำสื่อเผยแพร่ เช่น QR Code เข้าชุดเรียน บทความวิจัย รายงานสรุป

คุณสมบัติของผู้สมัคร

- ต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์สัญญาจ้างสามัญ
- ผู้สมัครต้องไม่มีภาระค้างส่งรายงานหรือผลงานวิจัยใด ๆ จากทุนวิจัยที่ได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือก่อนหน้านั้น ณ วันที่ยื่นข้อเสนอโครงการ
- หัวหน้าและผู้ร่วมวิจัยควรมีความหลากหลายทางสาขาและความเชี่ยวชาญ ครอบคลุมประเด็นของโครงการ และสามารถเชิญนักวิจัยจากหน่วยงานอื่นร่วมทีมได้

ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ

- ชุดหลักสูตรหรือบทเรียนที่ผ่านการทดสอบและประเมินผลแล้ว
- รายงานผลการดำเนินโครงการวิจัย และข้อเสนอแนวทางการขยายผลแก่มหาวิทยาลัย
- สื่อเผยแพร่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

ระยะเวลารับสมัคร ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ระยะเวลาดำเนินการ กุมภาพันธ์ – มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๙

งบประมาณสนับสนุน ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาทต่อโครงการ

กรอบวิจัยที่ ๒

เสริมสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

การพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของอาจารย์ใหม่เป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับสถาบันวิจัยและระบบการอุดมศึกษาในระยะยาว อาจารย์ใหม่มีศักยภาพในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ต่อยอดแนวคิดเชิงนวัตกรรม และขับเคลื่อนประเด็นวิจัยที่เชื่อมโยงกับบริบทสังคมร่วมสมัย อย่างไรก็ตาม อาจารย์ใหม่จำนวนมากยังขาดประสบการณ์การวิจัยที่เป็นระบบ การเขียนข้อเสนอทุน การเก็บข้อมูลภาคสนาม และการเขียนตีพิมพ์ในวารสารที่ได้มาตรฐานเพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกิดการวางรากฐานที่เข้มแข็งในการเป็นนักวิจัยมืออาชีพ สถาบันวิจัยฯ จึงริเริ่มโครงการสนับสนุนทุนวิจัยสำหรับอาจารย์ใหม่ พร้อมระบบพี่เลี้ยง (Mentor) และการติดตามผลวิจัยอย่างมีคุณภาพ

กรอบวงเงิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้อาจารย์ใหม่สามารถริเริ่มงานวิจัยเชิงวิชาการในสาขาที่ตนเชี่ยวชาญ
๒. เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนางานวิจัยสู่การตีพิมพ์ในวารสารระดับ TCI หรือวารสารมาตรฐาน
๓. เพื่อวางรากฐานและเส้นทางการเติบโตสู่ทุนวิจัยระดับชาติหรือระดับนานาชาติในอนาคต

ลักษณะของโครงการ

- ประเด็นวิจัยต้องอยู่ในกรอบศาสตร์หลักที่สถาบันให้ความสำคัญ เช่น พุทธศาสนา ศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ รัฐศาสตร์ หรือบูรณาการศาสตร์

คุณสมบัติของผู้สมัคร

- ต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์สัญญาจ้างสามัญ ซึ่งได้รับการบรรจุหรือเปลี่ยนสัญญาจ้างในตำแหน่งดังกล่าว ไม่เกิน ๓ ปี นับจนถึงวันที่ยื่นข้อเสนอโครงการ
- ผู้สมัครต้องไม่มีภาระค้างส่งรายงานหรือผลงานวิจัยใด ๆ จากทุนวิจัยที่ได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือก่อนหน้านั้น ณ วันที่ยื่นข้อเสนอโครงการ
- ต้องมี อาจารย์ที่ปรึกษา/พี่เลี้ยง (Mentor) อย่างน้อย ๑ คน ที่มีประสบการณ์การทำวิจัยและมีผลงานวิชาการ เพื่อร่วมให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ

ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ

ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร ระดับ TCI

ระยะเวลารับสมัคร

ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ระยะเวลาดำเนินการ

๑ ปี

วงเงินสนับสนุน

ไม่เกิน ๗๐,๐๐๐ บาทต่อโครงการ

กรอบวิจัยที่ ๓

สร้างกลุ่มวิจัยสหวิทยาเขตเพื่อความเชี่ยวชาญทางวิชาการ

ในยุคที่ประเด็นปัญหาทางสังคมมีความซับซ้อนและต้องอาศัยองค์ความรู้จากหลากหลายศาสตร์ การวิจัยเชิงสหวิทยาการ (interdisciplinary research) จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายร่วมสมัยได้อย่างครอบคลุมและลุ่มลึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของประเทศไทยที่กำลังเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางจริยธรรม สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในฐานะสถาบันการศึกษาพระพุทธศาสนาที่มีเครือข่ายวิทยาเขตกระจายทั่วประเทศ มีจุดแข็งในการเชื่อมโยงความรู้ด้านพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์อื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นจิตวิทยา การศึกษา การแพทย์ทางเลือก สิ่งแวดล้อม หรือสังคมวิทยา การส่งเสริมให้เกิด “กลุ่มวิจัยสหวิทยาเขต” ที่เชื่อมโยงองค์ความรู้จากหลายหน่วยงานและหลายสาขาวิชา จึงเป็นกลไกสำคัญในการบูรณาการความรู้เชิงลึกที่มีมิติของพระพุทธศาสนาเป็นแกนกลาง

การรวมกลุ่มนักวิจัยจากต่างวิทยาเขต จะช่วยให้เกิดการแบ่งปันทรัพยากรทางวิชาการ การออกแบบวิจัยร่วม การเขียนบทความวิชาการร่วม การจัดกิจกรรมเพื่อขยายผล และวางรากฐานสู่การยื่นขอทุนระดับชาติและนานาชาติในอนาคต ส่งผลให้เกิดองค์ความรู้ที่มีทั้งความลึกทางเนื้อหาและความเชื่อมโยงกับพื้นที่จริง พร้อมยกระดับผลงานของสถาบันสู่เวทีสากล

กรอบวงเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการสร้างเครือข่ายนักวิจัยข้ามวิทยาเขตและสาขาวิชา
๒. เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและการบูรณาการองค์ความรู้
๓. เพื่อสนับสนุนการผลิตและตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารระดับ Scopus หรือวารสารนานาชาติ
๔. เพื่อพัฒนาโครงสร้างของกลุ่มวิจัยระยะยาว (Research Cluster) ที่สามารถยื่นขอทุนภายนอกในอนาคต

คุณสมบัติของผู้สมัคร

- ต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์สัญญาจ้างสามัญ
- ผู้สมัครต้องไม่มีภาระค้างส่งรายงานหรือผลงานวิจัยใด ๆ จากทุนวิจัยที่ได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือก่อนหน้านั้น ณ วันที่ยื่นข้อเสนอโครงการ

ลักษณะของโครงการ

- ต้องเป็นโครงการที่มี นักวิจัยจากอย่างน้อย ๒ หน่วยงาน/วิทยาเขต ขึ้นไป เพื่อสร้างการบูรณาการระหว่างสาขาวิชาและพื้นที่
- มี สมาชิกกลุ่มวิจัยไม่น้อยกว่า ๔ รูป/คน และควรประกอบด้วยบุคลากรที่มีความหลากหลายทั้งในด้านประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ
- ต้องจัดทำ ข้อเสนอกลุ่มวิจัย (Research Cluster Proposal) ซึ่งประกอบด้วย
 - ชื่อกลุ่มวิจัย
 - รายชื่อสมาชิก
 - ธีมการวิจัยร่วม
 - ประเด็นวิจัยหลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย
 - แผนการดำเนินการวิจัยระยะ ๓ ปี โดยต้องระบุเป้าหมายและกิจกรรมหลักในแต่ละปีอย่างชัดเจน
 - งบประมาณวิจัย

ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร Scopus อย่างน้อย ๑ ฉบับ
- ผลงานวิชาการที่มีความร่วมมือทางวิชาการ กับสถาบันในประเทศหรือระหว่างประเทศ อย่างน้อย ๑ แห่ง
- กิจกรรมทางวิชาการ เช่น เวทีแลกเปลี่ยน อบรม สัมมนา อย่างน้อย ๑ ครั้ง

ระยะเวลารับสมัคร ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี

วงเงินสนับสนุน ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อโครงการ

กรอบวิจัยที่ ๔

ผลิตตำราและหนังสือวิชาการจากผลงานวิจัย

การส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาตำราและหนังสือวิชาการที่มีรากฐานจากงานวิจัยด้านพระพุทธศาสนาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษา จิตวิทยา หรือสังคมศาสตร์ ถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน ถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่อย่างมีระบบ และสนับสนุนการผลิตทรัพยากรวิชาการที่มีมาตรฐานระดับอุดมศึกษา

การบูรณาการองค์ความรู้จากงานวิจัยเข้ากับการพัฒนาตำรา ไม่เพียงแต่สะท้อนความเข้มแข็งทางวิชาการ แต่ยังช่วยสร้างฐานข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเสริมบทบาทของมหาวิทยาลัยในฐานะแหล่งผลิตองค์ความรู้เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่สังคมไทยต้องการความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และการดำรงชีวิตตามแนวทางพระพุทธศาสนาในบริบทโลกสมัยใหม่

กรอบวงเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์นำผลงานวิจัยและองค์ความรู้จากการสอน มาพัฒนาตำราและหนังสือวิชาการอย่างมีมาตรฐาน
๒. เพื่อเพิ่มจำนวนตำราและหนังสือที่อ้างอิงได้ และสามารถใช้ในการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี-โท-เอก
๓. เพื่อพัฒนาทรัพยากรวิชาการของมหาวิทยาลัยให้รองรับการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพระพุทธศาสนาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

คุณสมบัติของผู้สมัคร

- ต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์สัญญาจ้างสามัญ
- ผู้สมัครต้องไม่มีภาระค้างส่งรายงานหรือผลงานวิจัยใด ๆ จากทุนวิจัยที่ได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือก่อนหน้านั้น ณ วันที่ยื่นข้อเสนอโครงการ

ลักษณะของโครงการ

๑. ต้นฉบับตำราหรือหนังสือ ต้องมีพื้นฐานจากงานวิจัยของผู้ยื่นขอ และแสดงให้เห็นถึงการบูรณาการอย่างเป็นระบบระหว่างพระพุทธศาสนาและศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง
๒. รูปแบบของผลงานต้อง เป็นตำราหรือหนังสือวิชาการที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับเกณฑ์การขอกำหนดตำแหน่งวิชาการของ ก.พ.อ.
๓. ต้นฉบับต้องมีความยาว ไม่ต่ำกว่า ๘๐ หน้า (ไม่นับภาคผนวก)

๔. จัดส่งต้นฉบับในรูปแบบ Digital (PDF หรือ Word) พร้อมแหล่งอ้างอิง/บรรณานุกรมที่เหมาะสม
๕. ผู้จัดทำต้องรับผิดชอบการตรวจแก้ต้นฉบับ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะเวลารับสมัคร

ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ระยะเวลาดำเนินการ

กุมภาพันธ์ ถึง กันยายน ๒๕๖๙

วงเงินสนับสนุน

ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาทต่อโครงการ

- ค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการประเมินต้นฉบับ
- ค่าใช้จ่ายในการจัดรูปเล่มและผลิตต้นฉบับในรูปแบบ Digital (E-book หรือ PDF พร้อม ISBN/DOI)
- ไม่สนับสนุนค่าพิมพ์ฉบับเล่ม (hardcopy)

กรอบวิจัยที่ ๕

การวิจัยสู่การปฏิบัติและการเปลี่ยนแปลง

ในระดับมหาวิทยาลัย งานด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการบริการวิชาการแก่สังคม มักเผชิญกับความท้าทายที่ต้องการการปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของผู้เรียน การใช้กระบวนการวิจัยมาเป็นกลไกในการปรับปรุงกระบวนการเหล่านี้จะช่วยให้เกิดแนวปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถขยายผลได้จริง

โครงการวิจัยภายใต้กรอบนี้มุ่งเน้นให้คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัย นำประสบการณ์หรือปัญหาในการดำเนินงานมาพัฒนาเป็น โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หรือ โครงการวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองแนวทางใหม่ ปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน หรือพัฒนาเครื่องมือและนวัตกรรมที่ใช้ในสภาพแวดล้อมจริงภายในมหาวิทยาลัย

กรอบวงเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์และบุคลากรพัฒนางานวิจัยจากปัญหาในการดำเนินงานจริงของมหาวิทยาลัย หน่วยงาน หรือพื้นที่รับผิดชอบ
๒. เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติ คู่มือ เครื่องมือ หรือนวัตกรรม ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ
๓. เพื่อใช้กระบวนการวิจัยเป็นกลไกในการปรับปรุงคุณภาพการทำงาน การเรียนการสอน หรือการบริการสังคม
๔. เพื่อยกระดับองค์ความรู้เชิงปฏิบัติ (practice-based knowledge) ให้เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถเผยแพร่และขยายผลได้

คุณสมบัติของผู้สมัคร

- เป็นบุคลากรสายสนับสนุน ของมหาวิทยาลัย
- มีอาจารย์หรือนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยร่วมโครงการอย่างน้อย ๑ คน
- ผู้สมัครต้องไม่มีภาระค้างส่งรายงานหรือผลงานวิจัยใด ๆ จากทุนวิจัยที่ได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือก่อนหน้านั้น ณ วันที่ยื่นข้อเสนอโครงการ

ลักษณะของโครงการ

- เป็นโครงการที่พัฒนาจาก ปัญหาหรือประเด็นในระดับปฏิบัติการ ภายในมหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานในพื้นที่
- มีเป้าหมายในการพัฒนา แนวปฏิบัติ เครื่องมือ คู่มือ หรือรูปแบบต้นแบบ ที่สามารถใช้งานได้จริงและตรวจสอบผลลัพธ์ได้
- ใช้กระบวนการวิจัย (เชิงปฏิบัติการ/ประยุกต์/คุณภาพ) เพื่อเก็บข้อมูล วิเคราะห์ และพัฒนาแนวทาง
- มีการนำแนวทางที่ได้จากการวิจัยไป ทดลองใช้ในบริบทจริง พร้อมทั้งเก็บข้อมูลสะท้อนผลลัพธ์จากผู้ใช้/กลุ่มเป้าหมาย
- สามารถจัดทำเป็นคู่มือ หรือสื่อเผยแพร่ผลลัพธ์ในรูปแบบสาธารณะ (รายงานเชิงนโยบาย, คู่มือออนไลน์, แผ่นพับ ฯลฯ)

ระยะเวลารับสมัคร ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี

วงเงินสนับสนุน ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อโครงการ

ผลผลิตที่คาดหวัง

๑. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์**
ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาครบถ้วนตามหลักวิชาการ ทั้งในด้านแนวคิด ทฤษฎี ระเบียบวิธีวิจัย ผลการวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นเอกสารหลักในการเผยแพร่ผลการศึกษาและสนับสนุนการพัฒนา นโยบายหรือการดำเนินงานในระดับพื้นที่
๒. **คู่มือการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์**
ที่มีลักษณะเป็นแนวทางการปฏิบัติ (practical guideline) สำหรับผู้ปฏิบัติงาน ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ โดยจัดทำให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและสามารถนำไปขยายผลต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบวิจัยที่ ๖

การวิจัยข้ามศาสตร์ที่ผสานพุทธปรัชญาเพื่อพัฒนานวัตกรรมองค์ความรู้เชิงบูรณาการ

ในยุคที่ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ สุขภาวะ จริยธรรม และสิ่งแวดล้อมมีความซับซ้อนและทวีความเข้มข้น การพัฒนาองค์ความรู้เชิงบูรณาการที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อเข้าใจและจัดการกับปัญหาเชิงระบบจึงเป็นภารกิจสำคัญของวงวิชาการ “พุทธปรัชญา” ซึ่งเน้นการรู้ตน การพัฒนาปัญญา และคุณธรรมเชิงปฏิบัติ มีศักยภาพในการเป็นฐานคิดเพื่อออกแบบองค์ความรู้ใหม่ที่ลุ่มลึก เชื่อมโยงทั้งมิติภายในและภายนอกของมนุษย์อย่างมีนัยสำคัญ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นพุทธศาสตร์ มีความพร้อมในการขับเคลื่อนงานวิจัยข้ามศาสตร์ ที่หลอมรวมพุทธปรัชญาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ เช่น จิตวิทยา การศึกษา การแพทย์ สาธารณสุข และสันติศึกษา เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในระดับปฏิบัติการ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างจริยธรรม และส่งเสริมความยั่งยืนในสังคมไทยและสากล

กรอบวงเงิน ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท

วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตผลงานวิจัยเชิงบูรณาการที่ผสานพุทธปรัชญากับศาสตร์สมัยใหม่ และยกระดับองค์ความรู้เชิงประยุกต์ที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาทางสังคม สุขภาวะ จริยธรรม และคุณภาพชีวิตในบริบทจริงได้อย่างเป็นรูปธรรม

กรอบงานวิจัยข้ามศาสตร์

เป็นงานวิจัยที่บูรณาการพุทธปรัชญาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่มีรากฐานจากการรู้ตน การพัฒนาปัญญา และคุณธรรมเชิงปฏิบัติ โดยสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งในระดับปัจเจก ชุมชน และระบบสังคม กรอบการวิจัยประกอบด้วยประเด็นตัวอย่าง ดังนี้:

จิตวิทยา

พุทธจิตวิทยา, การบำบัดทางจิตตามแนวพุทธ, ความสุขภายใน, การพัฒนาสติและสมาธิเพื่อการเยียวยา

การศึกษา

การออกแบบหลักสูตรเชิงพุทธ, การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณธรรมและปัญญา, การจัดการเรียนรู้แบบจิตตปัญญา

- สันติศึกษาและการจัดการความขัดแย้ง**
กระบวนการให้อภัย, การพัฒนาสันติภาพภายในและภายนอก, การใช้พุทธปรัชญาเพื่อการไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง
- สุขภาวะและสุขภาพจิต**
พุทธบำบัด, การดูแลจิตวิญญาณและอัตลักษณ์ภายใน, การพัฒนาความรู้ด้านสุขภาวะ (Health Literacy)
- สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา**
การศึกษาวิถีชุมชนแบบพุทธ, ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา วัฒนธรรม และการเปลี่ยนผ่านทางสังคม
- สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน**
จริยธรรมสิ่งแวดล้อมเชิงพุทธ, ความสำนึกเชิงนิเวศ (Ecological Mindfulness), การดำเนินชีวิตแบบพอเพียง
- การแพทย์และสาธารณสุข**
การแพทย์แบบองค์รวมที่มีธรรมะเป็นฐาน, การเยียวยาจิตและกายผ่านสติและเมตตา, พุทธเวชศาสตร์
- นโยบายสาธารณะและธรรมาภิบาล**
การกำหนดนโยบายสาธารณะที่มีจริยธรรมเป็นรากฐาน, ธรรมาภิบาลแบบพุทธ, การบริหารจัดการสังคมเชิงเมตตา
- ศิลปะและการสื่อสารสร้างสรรค์**
พุทธศิลป์, การใช้ศิลปะในการพัฒนาจิตและคุณธรรม, นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านศิลปะเพื่อจิตสำนึกทางพุทธ

รูปแบบโครงการวิจัยที่พึงประสงค์

โครงการวิจัยในกรอบนี้ ต้องสะท้อนกระบวนการวิจัยเชิงบูรณาการที่มีความครบถ้วนทั้งเชิงทฤษฎีและปฏิบัติการ (full-cycle research process) โดยไม่จำกัดอยู่เพียงการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหรือการสร้างแบบจำลองเชิงแนวคิดเท่านั้น หากแต่ต้องสามารถเชื่อมโยง **องค์ความรู้ทางวิชาการเข้ากับการประยุกต์ใช้ในบริบทจริง** และ **แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลงที่สามารถวัดและตรวจสอบได้** อย่างเป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบหลักดังต่อไปนี้:

๑. การวิเคราะห์ปัญหาในบริบทจริง

โครงการต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาหรือความท้าทายในบริบทจริงของพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลายทั้งเชิงคุณภาพ (เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การวิจัยชาติพันธุ์) และเชิงปริมาณ และต้องบูรณาการแนวคิดจากพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์ร่วมอื่นอย่างเป็นระบบ เช่น จิตวิทยา การศึกษา การแพทย์ หรือสาธารณสุข เพื่อให้เข้าใจปัญหาอย่างลึกซึ้งและรอบด้าน

๒. การพัฒนาองค์ความรู้หรือแนวปฏิบัติที่สามารถใช้งานได้จริง

โครงการต้องสามารถพัฒนา เครื่องมือ แนวปฏิบัติ โมเดล หรือนวัตกรรมทางสังคม ที่ตั้งอยู่บนรากฐานขององค์ความรู้เชิงพุทธและศาสตร์อื่น โดยมีลักษณะ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง (practically applicable) และไม่ใช่เพียงแค่กรอบแนวคิดหรือโมเดลทางทฤษฎี (conceptual model) เท่านั้น

๓. การนำไปทดลองใช้ในบริบทจริง

ต้องมีการนำผลงานหรือองค์ความรู้ที่พัฒนาขึ้นไป ทดลองใช้ในพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายจริง ผ่านการจัดกิจกรรม ทดลองภาคสนาม หรือความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อทดสอบความเป็นไปได้และประสิทธิผลในบริบทที่หลากหลาย

๔. การประเมินผลเชิงประจักษ์และการสะท้อนการเปลี่ยนแปลง

โครงการควรมี ระบบการประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อวัดผลลัพธ์ของการประยุกต์ใช้งาน เช่น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดัชนีสุขภาพ การพัฒนาจิต หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ รวมถึงการวิเคราะห์ผลในเชิงคุณค่าตามหลักพุทธธรรม เช่น การลดละกิเลส ความสงบภายใน หรือการเสริมสร้างปัญญา

๕. การสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายหรือการขยายผลในระดับระบบ

โครงการต้องสามารถสังเคราะห์เป็น ข้อเสนอเชิงนโยบาย หรือแนวทางการขยายผล เช่น การพัฒนาเป็นหลักสูตรอบรม คู่มือการปฏิบัติ หรือแนวทางการบริหารจัดการภายในองค์กร ศาสนสถาน หรือสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องในระดับโครงสร้าง

คุณสมบัติของผู้สมัคร

- ต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์สัญญาจ้างสามัญ
- ผู้สมัครต้องไม่มีภาระค้างส่งรายงานหรือผลงานวิจัยใด ๆ จากทุนวิจัยที่ได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือก่อนหน้านั้น ณ วันที่ยื่นข้อเสนอโครงการ
- ต้องเป็นโครงการที่มี นักวิจัยจากอย่างน้อย ๒ หน่วยงาน/วิทยาเขต ขึ้นไป เพื่อสร้างการบูรณาการระหว่างสาขาวิชาและพื้นที่

ระยะเวลารับสมัคร ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี

วงเงินสนับสนุน ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อโครงการ

ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร ระดับ TCI กลุ่ม ๑ ขึ้นไป